

1808

Na temelju članka 151. stavak 4. i članka 141. stavak 4., a u svezi s člankom 236. stav 1. alineja 24. i 28. Zakona o zdravstvenoj zaštiti ("Službene novine Federacije BiH", broj 46/10), federalni ministar zdravstva donosi

**PRAVILNIK
O KONTINUIRANOJ PROFESIONALNOJ EDUKACIJI U
OBLASTI RANE DETEKCIJE, DIJAGNOSTIKE,
INTERVENCIJE I PRAĆENJA RAZVOJNIH I DRUGIH
POREMEĆAJA KOJI UTJEČU NA RAST I RAZVOJ
DJECE**

I. OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Ovim se pravilnikom utvrđuje plan i program kontinuirane profesionalne edukacije iz oblasti ranog prepoznavanja, dijagnoze, intervencije i praćenja kod djece s odstupanjima od tipičnog razvoja od rođenja do 18 godina starosti (u daljnjem tekstu: edukacija), uvjeti koje moraju ispuniti zdravstvene ustanove, odnosno druge ustanove i organizacije koje su ovlaštene za obavljanje edukacije i koje su nositelji edukacije, način njihove verifikacije, javno reklamiranje edukacije, polaznici edukacije, te način obavljanja edukacije.

Članak 2.

- (1) Edukacija iz članka 1. ovoga pravilnika predstavlja organizirani oblik teoretskog i stručno-praktičnog osposobljavanja zdravstvenih djelatnika i zdravstvenih suradnika, kao i drugih profesionalaca iz zdravstvenih i srodnih oblasti koji se bave djecom od njihovoga začeća, kroz sve razvojne faze djeteta (u daljnjem tekstu: polaznik edukacije).
- (2) Edukacija se obavlja pod nadzorom Federalnog ministarstva zdravstva (u daljnjem tekstu: Ministarstvo).

Članak 3.

Edukacija se izvodi kroz tri standardizirana programa prilagođena edukativnim potrebama određenih ciljnih skupina polaznika edukacije iz članka 2. ovoga pravilnika.

II. PLAN EDUKACIJE

Članak 4.

- (1) Planom edukacije utvrđuju se:
 - ciljevi i ishodi edukacije po programima,
 - naziv i trajanje modula po programima.
- (2) Plan i metodologija programa edukacije iz stavka 1. ovoga članka dati su u prilogima ovoga pravilnika i čine njegov sastavni dio (Prilozi br. 1, 2. i 3.).
- (3) Edukativni programi iz stavka 2. ovoga članka podliježu prethodnoj suglasnosti Federalnog ministra zdravstva (u daljnjem tekstu: federalni ministar).

Članak 5.

Edukacija se izvodi kroz tri standardizirana programa:

1. Temeljni program za rano prepoznavanje odstupanja od tipičnog razvoja (od 0 do 18 godina) (u daljnjem tekstu: Osnovni program);
2. Napredni program za ranu detekciju, dijagnostiku i intervenciju razvojnih poremećaja djece (od začeća do 6 godina, s fokusom na djecu uzrasta do 3 godine) (u daljnjem tekstu: Napredni A program);
3. Napredni program za detekciju, podršku i praćenje djece predškolskog i školskog uzrasta s odstupanjima od tipičnog razvoja (od 3 do 18 godina) (u daljnjem tekstu: Napredni B program).

Članak 6.

- (1) Temeljni program je namijenjen sljedećim polaznicima: zdravstvenim djelatnicima i suradnicima, s posebnim fokusom na zdravstvene djelatnike i suradnike uposlene u

primarnoj zdravstvenoj zaštiti, odgajateljima, nastavnicima i pedagozima.

- (2) Napredni A program i Napredni B program su namijenjeni zdravstvenim djelatnicima i suradnicima s visokom stručnom spremom, s posebnim fokusom na zdravstvene djelatnike i suradnike uposlene u primarnoj zdravstvenoj zaštiti, odgajateljima, nastavnicima i pedagozima.

III. JAVNO REKLAMIRANJE EDUKACIJE I UVJETI ZA PRISTUPANJE EDUKACIJI

Članak 7.

- (1) Javno reklamiranje provedbe planova i programa edukacije obavlja Ministarstvo.
- (2) Javni oglas iz stavka 1. ovoga člana mora biti objavljen u najmanje dva dnevna lista velikog tiraža i na web stranici Ministarstva, Federalnog ministarstva obrazovanja i znanosti, i Federalnog ministarstva rada i socijalne politike (u daljnjem tekstu: Ministarstva).
- (3) Javni oglas iz stavka 1. ovoga članka sadrži:
 - ciljeve obuke,
 - naziv programa edukacije,
 - profile polaznika edukacije koji mogu pristupiti pojedinom programu edukacije,
 - uvjete koje moraju ispuniti polaznici edukacije i dokumente kojim se dokazuje ispunjenost uvjeta,
 - ostale uvjete koje je potrebno ispuniti za pristupanje edukaciji,
 - naznačenje iznos kotizacije, kao i broj transakcijskog računa na koji se uplaćuju financijska sredstva,
 - rok i mjesto podnošenja prijave,
 - krajnji rok za podnošenje dokumentirane prijave koji ne smije biti kraći od 15 dana od dana zadnje objave u dnevnom listu.
- (4) Suglasnost na tekst javnog oglasa iz stavka 3. ovoga članka daje Federalni ministar zdravstva uz prethodno mišljenje Ministarstava.

Članak 8.

- (1) Zahtjev za edukaciju, po raspisanom javnom oglasu iz članka 7. ovoga pravilnika, mogu podnijeti polaznici edukacije uposleni u zdravstvenim ustanovama, privatnim praksama, socijalnim i odgojno-obrazovnim ustanovama i organizacijama, kao i drugim pravnim licima iz zdravstvenih i srodnih oblasti iz Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Federacija) koji se bave djecom od njihovoga začeća, kroz sve razvojne faze djeteta.
- (2) Uvjeti za podnošenje zahtjeva za polaznike Temeljnog programa:
 - završena srednja i viša škola zdravstvenog ili drugog usmjerenja, završen fakultet zdravstvenog ili drugog usmjerenja, navedenih u članku 6. ovoga Pravilnika
 - položen stručni ispit za profile zdravstvenog usmjerenja
 - poznavanje engleskog jezika i temeljnih informatičkih vještina
- (3) Uvjeti za podnošenje zahtjeva za polaznike Naprednog A i B programa
 - završen fakultet zdravstvenog ili drugog usmjerenja navedenih u članku 6. ovoga pravilnika
 - položen stručni ispit
 - poznavanje engleskog jezika i informatičkih vještina
- (4) Ukoliko zahtjev za edukaciju podnosi zdravstvena ustanova, privatna praksa, socijalna ili obrazovna ustanova, organizacija, kao i druga pravna osoba iz zdravstvenih i srodnih oblasti koje se bave djecom od njihovoga začeća, kroz sve razvojne faze djeteta za neograničen broj svojih uposlenika, pored uvjeta navedenih u st. 2 i 3. ovoga

članka, a koji se zahtijevaju kod uposlenika ovih ustanova i organizacija, moraju ispunjavati i uvjete glede posjedovanja rješenja o obavljanju zdravstvene djelatnosti, odnosno druge srodne djelatnosti, izdato od nadležnog organa, kao i rješenje o upisu u sudski registar, i to samo za pravne osobe.

Članak 9.

- (1) Nakon zaključenja isteka javnog oglasa, na temelju konsolidiranih i dokumentiranih zahtjeva iz stavka 1. ovoga članka, obavlja se odabir kandidata za tekuću godinu.
- (2) Odabir kandidata obavlja povjerenstvo od pet (5) članova imenovano od strane federalnog ministra kojeg čine predstavnici Ministarstva, Federalnog ministarstva obrazovanja i znanosti, Federalnog ministarstva rada i socijalne politike, kao i ustanova nositelja edukacije.
- (3) Nakon evaluacije pristiglih zahtjeva, povjerenstvo iz stavka 3. ovoga članka, sačinjava Listu kandidata koji ispunjavaju uvjete za pristupanje edukaciji i istu dostavlja Federalnom ministru.
- (4) Po provedenom postupku, a nakon dostavljanja Liste iz stavka 4. ovoga članka, Federalni ministar donosi rješenje o odobravanju provođenja edukacije za sve prijavljene polaznike edukacije koji ispunjavaju tražene uvjete suglasno javnom oglasu iz članka 7. ovoga pravilnika.
- (5) Rješenje doneseno u smislu stavka 5. ovoga članka je konačno u upravnom postupku i protiv istog se može pokrenuti upravni spor suglasno propisima o upravnim sporovima.
- (6) Rješenje iz stavka 5. ovoga članka se dostavlja polazniku edukacije, odnosno zdravstvenoj ustanovi, socijalnoj, odgojno-obrazovnoj ustanovi ili drugoj pravnoj osobi iz zdravstvenih i srodnih oblasti koja se bave djecom od njihovoga začeca, kroz sve razvojne faze djeteta, ukoliko su isti podnijeli zahtjev za neograničen broj svojih uposlenika, kao i nositelju edukacije.

IV. USTANOVE KOJE PROVODE EDUKACIJU I POSTUPAK NJIHOVE VERIFIKACIJE

Članak 10.

- (1) Poslove edukacije iz ovoga pravilnika provode zdravstvene ustanove i druge ustanove iz zdravstvenih i srodnih oblasti, kao i organizacije koje se bave djecom od njihovoga začeca, kroz sve razvojne faze djeteta, kao i visokoškolske ustanove u kojima se obavlja edukacija kadrova koji se bave djecom s poteškoćama u razvoju, a koje, glede prostora, opreme i kadra, udovoljavaju uvjetima propisanim ovim pravilnikom.
- (2) Poslove edukacije iz ovoga pravilnika može provoditi i partnerska skupina odnosno konzorcij kojeg čine ustanove i organizacije iz stavka 1. ovoga članka, pri čemu se partnerska skupina odnosno konzorcij promatra kao cjelina, i o čemu će se sklopiti ugovor o međusobnoj suradnji.
- (3) Teorijski i praktični dio edukacije može se provoditi i u ustanovama i organizacijama s kojim ustanove iz stavka 2. ovoga članka potpišu ugovor o provođenju praktičnog dijela edukacije.

Članak 11.

Zdravstvena ustanova i druge ustanove iz zdravstvenih i srodnih oblasti, kao i organizacije koje se bave djecom od njihovoga začeca, kroz sve razvojne faze djeteta, iz članka 10. ovoga pravilnika, moraju ispuniti sljedeće opće uvjete, te uvjete prostora, opreme i kadra, i to kako slijedi:

1) Opći uvjeti:

- da je registriran za obavljanje djelatnosti u oblasti zdravstva i srodnim oblastima

- da ima višegodišnje iskustvo u oblasti razvoja i razvojnih poremećaja djece
- dokazanu suradnju s uglednim ustanovama iste stručne oblasti u zemlji i inozemstvu koja se bave djecom razvojem i razvojnim poremećajima djece.

2) Uvjeti prostora i opreme, kao i specifični uvjeti za provođenje edukacije

- prostor za edukaciju koji može omogućiti nesmetan rad 25 sudionika,
- manje prostorije za rad u skupinama,
- bibliotekarsko-informacioni centar i IT oprema suglasno suvremenim zahtjevima edukacije koja je predmet ovoga pravilnika i kojom se omogućava pristup odgovarajućoj domaćoj i inostranoj stručnoj literaturi, te prostor i opremu za praktično učenje,
- osigurano čuvanje i pohranjivanje dokumentacije.

3) Uvjeti kadra:

- za teorijsku edukaciju: najmanje dva zdravstvena i druga djelatnika s naučnim zvanjima doktora znanosti,
- za praktičnu edukaciju: najmanje tri zdravstvena djelatnika ili suradnika odnosno djelatnika drugog usmjerenja koji su pohađali poslijediplomsku edukaciju u oblasti razvoja i razvojnih poremećaja djece.

Članak 12.

Visokoškolske ustanove u kojima se obavlja edukacija kadrova u oblasti razvoja i razvojnih poremećaja djece iz članka 10. ovoga pravilnika mora ispuniti sljedeće opće uvjete, te uvjete prostora, opreme i kadra, i to kako slijedi:

1) Opći uvjeti:

- da je visokoškolska ustanova registrirana za djelatnost visokog obrazovanja,
- da je visokoškolska ustanova nadležna za planiranje, organiziranje i provođenje edukacije i kontinuiranog profesionalnog razvoja koji se odvija u intersektorskoj suradnji u Federaciji BiH,
- da ima resurse za provođenje teoretske i praktične edukacije,
- dokazanu međunarodnu suradnju kroz razmjenu stručnjaka, zajedničke stručne projekte ili druge vidove suradnje,
- da ima višegodišnje iskustvo u provođenju edukativnih programa oblasti ranog prepoznavanja, dijagnoze, intervencije i praćenja kod djece s odstupanjima od tipičnog razvoja od rođenja do 18 godina starosti,
- da ima dokaze o suradnji s domaćim i međunarodnim partnerskim fakultetima.

2) Uvjeti prostora i opreme:

- prostor za edukaciju koji može omogućiti nesmetan rad 25 sudionika,
- prostorije za rad u skupinama,
- bibliotekarsko informacioni centar i adekvatna oprema suglasno suvremenim zahtjevima kojom se omogućava pristup odgovarajućoj domaćoj i inostranoj stručnoj literaturi, te prostor i opremu za praktično učenje,
- osigurano čuvanje i pohranjivanje dokumentacije.

3) Uvjeti kadra:

- da ima stalno uposlen i/ili angažiran kadar s iskustvom u oblasti edukacije, i to u svim

naučnim zvanjima, minimum troje u nastavnom zvanju.

Članak 13.

Ispunjenost uvjeta ustanova iz čl. 11. i 12. ovoga pravilnika za obavljanje edukacije, utvrđuje Ministarstvo.

Članak 14.

- (1) Zahtjev za ocjenu ispunjenosti uvjeta za obavljanje edukacije, podnosi se Ministarstvu.
- (2) Uz zahtjev iz stavka 1. ovoga članka podnosi se sljedeća dokumentacija:
 - rješenje o registraciji izdato od nadležnog općinskog suda,
 - dokaz o raspolaganju prostorom za izvođenje edukacije,
 - dokaze o ispunjavanju pojedinačnih uvjeta utvrđenih u čl. 11. i 12. ovoga pravilnika,
 - spisak stručnog kadra s urednom osobnom dokumentacijom uposlenika koji su u stalnom radnom odnosu ili koji su angažirani temeljem ugovora,
 - dokaz o angažiranim predavačima iz zemlje i inozemstva koji imaju reference iz članka 20. ovoga pravilnika,
 - spisak opreme za provođenje edukacije,
 - dokaz o uplati federalne takse,
 - dokaz o uplati naknade za rad stručnog povjerenstva.

Članak 15.

- (1) Po prijemu uredno dokumentiranog zahtjeva iz članka 14. ovoga pravilnika, federalni ministar imenuje stručno povjerenstvo koje broji tri (3) člana i kojeg čine po jedan predstavnik Ministarstva, Federalnog ministarstva obrazovanja i znanosti i Federalnog ministarstva rada i socijalne politike, s zadatkom da kod podnositelja zahtjeva obavli neposredan uvid, te utvrdi ispunjenost uvjeta prostora, opreme i kadra za obavljanje edukacije. Predstavnik Federalnog ministarstva obrazovanja i znanosti i Federalnog ministarstva rada i socijalne politike predlažu resorni ministri.
- (2) Članovi stručnog povjerenstva moraju biti stručnjaci iz oblasti zdravstva, odgoja i obrazovanja i socijalne zaštite, predloženi od strane resornih ministara.
- (3) Stručno povjerenstvo iz stavka 1. ovoga članka sačinjava zapisnik, koji je sastavni dio dokumentacije na temelju koje se izdaje rješenje o ispunjenost uvjeta prostora, opreme i kadra za obavljanje edukacije čime stječe pravo da bude nositelj edukacije.
- (4) Stručno povjerenstvo odgovara za istinitost podataka navedenih u zapisniku iz stavka 3. ovoga članka.

Članak 16.

- (1) Na temelju podnijetog dokumentiranog zahtjeva, a po provedenom postupku utvrđenom člankom 15. ovoga pravilnika, federalni ministar donosi rješenje o ispunjenosti uvjeta prostora, opreme i kadra za obavljanje edukacije.
- (2) Rješenje donijeto u smislu stavka 1. ovoga članka je konačno u upravnom postupku i protiv istog se može pokrenuti upravni spor suglasno propisima o upravnim sporovima.
- (3) Na temelju rješenja iz stavka 1. ovoga članka ustanova stječe pravo da bude nositelj edukacije sukladno odredbama ovoga pravilnika.

Članak 17.

Ustanove iz članka 16. ovoga pravilnika, kao nositelji edukacije, obvezne su obavljati sljedeće poslove i zadatke:

- organizirati i provoditi edukaciju po programima i modulima, na način i pod uvjetima predviđenim ovim pravilnikom,
- pravodobno dostavljati edukacijske materijale sudionicima edukacije
- u cilju kontinuiranog poboljšanja proces edukacije sugerirati Ministarstvu određene izmjene, dopune i poboljšanja u sadržaju modula, ukoliko je potrebno ili nakon sugestija polaznika edukacije,
- obavljati mjerenja i analize neophodne za unapređenje kvalitete nastavnog procesa,
- voditi evidenciju o završenim modulima i rezultatima završnog testa polaznika edukacije,
- supotpisivati uvjerenja/certifikate o uspješno obavljenoj edukaciji polaznicima edukacije,
- podnositi redovna izvješća Ministarstvu nakon obavljene edukacije i obavljene završne provjere znanja,
- obavljati i druge poslove i zadatke određene od strane federalnog ministra.

Članak 18.

- (1) Ako tijekom obavljanja edukacije, nastanu promjene u svezi ispunjavanja uvjeta na temelju kojih je izdato rješenje iz članka 16. ovoga pravilnika, ustanova koja je nositelj edukacije je obvezna o navedenim promjenama izvijestiti Ministarstvo, i to u roku od 90 dana od dana nastupanja promjene.
- (2) U slučaju iz stavka 1. ovoga članka, ustanovi koja više ne ispunjava uvjete iz čl. 11. i 12. ovoga pravilnika, nakon provedenog upravnog postupka, federalni ministar izdaje rješenje o prestanku obavljanja poslova edukacije radi neispunjavanja uvjeta čime joj se ukida i pravo nositelja edukacije.
- (3) Rješenje iz stavka 2. ovoga članka je konačno u upravnom postupku i protiv istog se može pokrenuti upravni spor kod nadležnog suda, suglasno propisima o upravnim sporovima.

V. NAČIN OBAVLJANJA EDUKACIJE, PROVJERA ZNANJA, SASTAV I RAD ISPITNE KOMISIJE, IZDAVANJE IZVJEŠĆA I CERTIFIKATA

Članak 19.

- (1) Edukacija se provodi suglasno planu i programu koji je utvrđen ovim pravilnikom i koji je sastavni dio ovoga pravilnika, a u smislu članka 4. ovoga pravilnika.
- (2) Ustanovama koje posjeduju rješenje federalnog ministra iz članka 16. ovoga pravilnika i koje su nositelji edukacije, dozvoljeno je sklopiti partnerske odnose s drugim ovlaštenim ustanovama, odnosno pojedincima stručnjacima iz ove oblasti, a što se regulira posebnim ugovorom između ustanova i pojedinaca.

Članak 20.

- (1) Predavače iz visoko obrazovnih i stručnih institucija iz Federacije BiH/BiH, kao i inozemstva, angažiraju ovlaštene ustanove iz članka 16. ovoga pravilnika.
- (2) Predavači u teorijskom dijelu edukacije moraju ispunjavati sljedeće kriterije:
 - profesionalno radno iskustvo u oblasti ranog rasta i razvoja, rane detekcije, dijagnostike i intervencije, te principa integriranog djelovanja i koordinirane brige, minimum pet godina,
 - prethodno iskustvo u nastavnom procesu,
 - prethodno iskustvo u oblasti kontinuirane stručne edukacije zdravstvenih djelatnika, suradnika i drugih profesionalaca koji se bave djecom,
 - publicirani radovi iz relevantnih oblasti.

- (3) Edukatori u praktičnom dijelu edukacije su profesionalci koji zadovoljavaju sljedeće kriterije:
- posjedovanje iskustva u praktičnom radu u oblasti ranog rasta i razvoja djece, rane detekcije, dijagnostike i intervencije, te principa integriranog djelovanja i koordinirane brige;
 - da su uposleni u službama/ustanovama/organizacijama koje mogu osigurati praktični dio nastave.
- (4) Odgovorni predavač/edukator će tijekom edukacije i provjere znanja imati obvezu urednog vođenja dokumentacije o svakom polazniku edukacije.

Članak 21.

- (1) Provjera znanja polaznika edukacije za polaznike različitih programa edukacije iz članka 5. ovoga pravilnika, sastoji se iz teoretskog i praktičnog dijela i provodi se za svaki modul.
- (2) Provjeru znanja polaznika edukacije obavljaju ispitna povjerenstva za svaki program edukacije, koja na razdoblje od četiri godine imenuje i razrješava ministar.
- (3) Rješenjem o imenovanju ispitnog povjerenstva za svaki program edukacije određuje se i predsjedatelj povjerenstva, te tajnik povjerenstva koji obavlja administrativno tehničke poslove i zadatke vezane za postupak završne provjere znanja.
- (4) U ispitno povjerenstvo se imenuju stručnjaci koji se bave ranom detekcijom i intervencijom iz oblasti zdravstva, obrazovanja i socijalne zaštite.
- (5) Povjerenstvo iz stavka 2. ovoga članka ima pravo na naknadu, čija se visina utvrđuje posebnim rješenjem ministra.
- (6) Zapisnik o završnoj provjeri znanja je sastavni dio ovoga pravilnika (Prilog 4.)

Članak 22.

Provjeri znanja može pristupiti samo onaj polaznik određenog programa edukacije koji je obavio najmanje 90% teoretske i 90% praktične obuke programa čiji je polaznik.

Članak 23.

- (1) Provjeri znanja može se pristupiti najviše tri (3) puta, s tim da između provjera znanja mora proteći najmanje jedan mjesec.
- (2) U slučaju da polaznik edukacije i nakon treće provjere znanja ne zadovolji, daje mu se mogućnost ponovnog apliciranja na edukaciju.

Članak 24.

- (1) Ustanova koja je nositelj edukacije i koja provodi završnu provjeru znanja nakon obavljene edukacije, dužna je najkasnije u roku od 15 dana od dana završene provjere znanja, Ministarstvu dostaviti zapisnike o završnoj provjeri znanja i drugu potrebnu dokumentaciju, a radi izdavanja certifikata o uspješno završenoj provjeri znanja s dodatkom kojim se detaljno obrazlažu stečena znanja, vještine i kompetencije tijekom edukacije, a sukladno programu edukacije.
- (2) Polazniku edukacije koji je uspješno završio provjeru znanja za određeni program edukacije, federalni ministar izdaje certifikat s dodatkom iz stavka 1. ovoga članka.
- (3) Sadržaj i izgled certifikata za svaki program sastavni je dio ovoga pravilnika (Prilozi br. 5A, 5B i 5C).

Članak 25.

- (1) Troškove edukacije, kao i završne provjere znanja snose kandidati koji se prijave na edukaciju iz članka 8. ovoga pravilnika, odnosno njihovi poslodavci.
- (2) Iznos visine troškove edukacije, kao i iznos visine troškova završne provjere znanja utvrđuje se posebnim rješenjem federalnog ministra.
- (3) Polaznici edukacije odnosno njihovi poslodavci, obvezni su da obave uplatu finansijskih sredstava propisanu rješenjem federalnog ministara, i to na račun ustanove koja je nositelj edukacije, a prilikom javnog reklamiranja edukacije iz članka 7. ovoga pravilnika.

Članak 26.

- (1) Ministarstvo vodi evidenciju o polaznicima edukacije koji su uspješno završili provjeru znanja.
- (2) Dokumentaciju u svezi provođenja edukacije vode i arhiviraju ustanove koje su nositelji edukacije.

VI. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 27.

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objave u "Službenim novinama Federacije BiH".

Broj 01-37-5564/13
10. listopada 2013. godine
Sarajevo

Ministar
Prof. dr. **Rusmir Mesihović**, v. r.

PRILOG 1

TEMELJNI PROGRAM ZA RANO PREPOZNAVANJE ODSTUPANJA OD TIPIČNOG RAZVOJA (OD 0 DO 18 GODINA)

Temeljni program je namijenjen sljedećim polaznicima: zdravstvenim djelatnicima i suradnicima, s posebnim fokusom na zdravstvene djelatnike i suradnike uposlene u primarnoj zdravstvenoj zaštiti, odgajateljima, nastavniciima i pedagogima.

Po završetku programa, polaznici će biti upoznati s osnovnim teorijskim i praktičnim znanjima o tipičnom razvoju kod djece, svim razvojnim oblastima, te odstupanjima od razvojnih normi. Usvojiti će osnove koncepta o prevenciji, detekciji, dijagnostici i intervenciji kod djece s odstupanjima od tipičnog razvoja u oblastima: fizičkog rasta i razvoja, zdravlja, ishrane, razvoja motorike (gruba i fina), razvoja sensorija (sluh, vid, integracija), kognitivnog razvoja (sposobnost rješavanja problema, snalaženje u novim situacijama), socijalno-emocionalnog razvoja, razvoja komunikacije (ekspresivne, receptivne, verbalne i neverbalne), adaptivnih vještina (samopomoć i briga o sebi), razvoja i usvajanja općih i akademskih znanja i vještina. Takođe, bit će upoznati s temeljnim skriningom djece u potrazi za poremećajima razvoja i rasta uz mentorstvo, te definiranje potreba intersektorskog pristupa intervenciji kod ove djece. Polaznici će biti obučeni da razumiju dijagnozu i edukativne kategorije i njezine efekte na odgojno-obrazovni proces, naučiti će kako komunicirati s roditeljima i različitim servisima podrške i pristupiti sustavu intersektorske koordinirane podrške djeci s poteškoćama u razvoju i njihovim obiteljima.

Kod: P1	NAZIV: TEMELJNI PROGRAM ZA RANO PREPOZNAVANJE ODSUPANJA OD TIPIČNOG RAZVOJA I UPUĆIVANJE NA DALJNI TRETMAN DJECE OD 0 DO 18 GODINA					
Nivo: Temeljni	Fond sati : 65 (predavanja) + 25 (praksa)					
Cilj	<p>Ciljevi programa su:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Upoznavanje s teorijskim i praktičnim konceptima prevencije, detekcije, dijagnostike i intervencije kod djece s odstupanjima od tipičnog razvoja u sljedećim područjima: <ul style="list-style-type: none"> • Fizički rast i razvoj: zdravlje, ishrana; • Motorički razvoj: gruba i fina motorika; • Razvoj sensorija (sluh i vid, integracija); • Kognitivni razvoj: sposobnost rješavanja problema, snalaženje u novim situacijama; • Socijalno-emocionalni razvoj; • Komunikacija: receptivna, ekspresivna, verbalna i neverbalna; • Adaptivne vještine: samopomoć i briga o sebi; • Akademski opća znanja. 2. Korištenje skala za procjenu rasta i razvoja i odstupanja od tipičnog rasta i razvoja; 3. Upućivanje na tretman sukladno potrebama; 4. Razumijevanje postavljene dijagnoze; 5. Metode komunikacije s roditeljima. 					
Moduli						
Naziv modula	Sadržaj	Trajanje				
1. Uvod u razvoj djeteta	<p>Prekonceptijska edukacija, metode prevencije, zdravlje i nutricija. Prenatalna i perinatalna edukacija i njega. Novorođenče, prematurus, Apgar ocjena, daljnji opći razvoj djeteta, adolescencija.</p> <p>Pojam tipičnog razvoja, te odstupanja od i praćenja istog.</p> <p>Uloga genetskih faktora i faktora okoliša na razvoj djeteta kroz sve razvojne faze.</p> <p>Uloga obitelji i socioekonomskog stanja, te zajednice i okoliša na razvoj djeteta.</p>	6h				
1.1 Nositelj modula 1.	<p>1.2 Predavači/suradnici u nastavi</p> <table style="width: 100%; border: none;"> <tr> <td style="width: 50%;">1.</td> <td style="width: 50%;">3.</td> </tr> <tr> <td>2.</td> <td>4.</td> </tr> </table>	1.	3.	2.	4.	
1.	3.					
2.	4.					
2. Fizički rast i razvoj djeteta; Motorički razvoj; Razvoj sensorija	<p>Specifičnosti rasta i razvojnih razdoblja od rođenja kroz pubertet, te općeg zdravstvenog stanja i ishrane. Indikatori problema u ishrani.</p> <p>Temeljne skale za procjenu fizičkog rasta i razvoja.</p> <p>Temeljni ispitivanja motoričkog razvoja djeteta, signifikantnost varijabilnosti i različitih metoda procjene, praćenja i interpretacije razvojnih miljkaza.</p> <p>Razvoj vida i sluha.</p>	9h				
2.1 Nositelj modula 1.	<p>2.2 Predavači/suradnici u nastavi</p> <table style="width: 100%; border: none;"> <tr> <td style="width: 50%;">1.</td> <td style="width: 50%;">3.</td> </tr> <tr> <td>2.</td> <td>4.</td> </tr> </table>	1.	3.	2.	4.	
1.	3.					
2.	4.					

ELEMENTI EVALUACIJE:	Vrsta	Učešće (%)
		a) prisustvo na nastavi b) aktivnost na nastavi c) praktičan rad u skupini d) završni rad

* kriterij za certifikaciju 90% uspješnosti

PRILOG 2 NAPREDNI A PROGRAM ZA RANU DETEKCIJU, DIJAGNOSTIKU I INTERVENCIJU RAZVOJNIH POREMEĆAJA DJECE (OD ZAČEĆA DO 6 GODINA, S FOKUSOM NA DJECU UZRASTA DO 3 GODINE)

Napredni A program je namijenjen zdravstvenim djelatnicima i suradnicima s visokom stručnom spremom, s posebnim fokusom na zdravstvene djelatnike i suradnike uposlene u primarnoj zdravstvenoj zaštiti, odgajateljima, nastavnicima i pedagogima.

Po završetku programa, polaznici će biti upoznati s naprednim teorijskim i praktičnim znanjima o tipičnom razvoju kod djece od začeca, razvojnim prekretnicama, svim razvojnim oblastima, te odstupanjima od razvojnih normi u ranoj razvojnoj dobi. Usvojiti će koncepte prevencije, detekcije, dijagnostike i intervencije kod djece s odstupanjima od tipičnog razvoja u oblastima: fizičkog rasta i razvoja, zdravlja, ishrane, razvoja motorike (gruba i fina), razvoja senzorijske (sluh, vid, integracija), kognitivnog razvoja (sposobnost rješavanja problema, snalaženje u novim situacijama), socijalno-emocionalnog razvoja, razvoja komunikacije (ekspresivne, receptivne, verbalne i neverbalne),

adaptivnih vještina (samopomoć i briga o sebi), razvoja i usvajanja općih i akademskih znanja i vještina. Takođe, bit će upoznati s suvremenim praksama i standardiziranim alatima za skrining, testiranje i evaluaciju razvoja kod djece, te sveobuhvatnu izradu individualiziranog porodičnog plana usluga (IPPU) i monitoriranje istog. Polaznici će biti obučeni da razumiju dijagnozu i edukativne kategorije i njezine učinke na odgojno-obrazovni proces, naučiti kako komunicirati s roditeljima i različitim servisima podrške i pristupiti sustavu intersektorske koordinirane podrške djeci s poteškoćama u razvoju i njihovim obiteljima.

Takođe, bit će upoznati s suvremenim saznanjima u ovoj oblasti, dobroj praksi u ranom i kasnijem radu s djecom, te primjerima dobrih praksi u svakodnevnom radu s djecom (pružanje osnovnih servis rane intervencije). Po uspješnom završetku, polaznici stječu mogućnost i temelj za budući edukacijski rad u ovoj oblasti na bazičnoj razini, uz mentorstvo, te mogućnost poslijediplomskog usavršavanja u ovoj oblasti.

Kod: P2	NAZIV: NAPREDNI A PROGRAM ZA RANU DETEKCIJU, DIJAGNOSTIKU I INTERVENCIJU RAZVOJNIH POREMEĆAJA DJECE (OD ZAČEĆA DO 6 GODINA, S FOKUSOM NA DJECU UZRASTA DO 3 GODINE).	
Razina: Napredna	Fond sati: 600h (teorija + praksa)	
Cilj	Upoznavanje s naprednim teorijskim i praktičnim konceptima prevencije, detekcije, dijagnostike i rane intervencije kod djece s poremećajima kognitivnog, motoričkog, socijalno-emocionalnog, jezičko/govornog ili fizičkog razvoja, suvremenim saznanjima u ovoj oblasti, dobroj praksi u ranom i kasnijem radu s ovom djecom, te stjecanje znanja i vještina definiranih sukladno temama modula i mogućnost njihove primjene u svakodnevnom radu. Stjecanje mogućnosti i temelja za budući edukacijski rad u ovoj oblasti na bazičnoj razini, uz mentorstvo, te mogućnost poslijediplomskog usavršavanja u ovoj oblasti.	
Naziv modula	Sadržaj	Trajanje
1. Uvod u razvoj i rast djeteta	<p>Uloga genetskih faktora i faktora okoliša na razvoj djeteta kroz faze do dobi od 6 g., s fokusom na razdoblje od 0 do 3 g. Teorije razvoja djeteta, kontinuitet i diskontinuitet u razvoju od začeca do 6 godina starosti u sljedećim područjima:</p> <ul style="list-style-type: none"> <i>Fizički rast i razvoj:</i> zdravlje, ishrana. <p>Specifičnosti rasta i razvojnih razdoblja od rođenja kroz pubertet, te općeg zdravstvenog stanja i ishrane. Indikatori problema u ishrani. Ishrana dojenčadi i male djece, poremećaji ishrane, malnutricija, suplementacija vitamina.</p> <ul style="list-style-type: none"> <i>Motorički razvoj:</i> gruba i fina motorika. <p>Ispitivanje motoričkog razvoja djeteta, značaj varijabilnosti i različitih metoda procjene, praćenje i interpretacija razvojnih miljkaza.</p>	60h

	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Razvoj senzorija</i> (sluh i vid, integracija). <p>Razvoj senzorija i integracija sluha, vida, govora. Audiologija i sluh. Senzorni poremećaji.</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Kognitivni razvoj</i>: sposobnost rješavanja problema, snalaženje u novim situacijama. <p>Razvoj razumijevanja uzročno-posljedičnih odnosa, pamćenja, pažnje, koncentracije kod djece prema kronološkoj dobi.</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Socijalno-emocionalni razvoj</i>: <p>neonatalni psihički razvoj djeteta, dojenački i kasniji psihički razvoj, mehanizmi socijalnog i emocionalnog razvoja i značaj individualnih razlika, veza dojenčeta i roditelja, interakcije. Stalna psihostimulacija u kući i okolišu. Dječija psihologija po pitanju ranog razvoja djeteta. Obiteljsko savjetovanje i terapija.</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Komunikacija</i>: receptivna, ekspresivna, verbalna i neverbalna. <p>Audiologija i sluh u razvoju govora. Teorije razvoja govora i komunikacije, te varijabilnosti brzine razvoja govora. Utjecaj okoliša na razvoj govora.</p> <p><i>Adaptivne vještine</i>: samopomoć i briga o sebi. Tipični stadiji razvoja osamostalivanja djeteta.</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Akademski opća znanja</i> (osobne informacije, imenovanje predmeta, boja, životinja, oblika, itd.) <p>Faktori rizika za nastanak poremećaja razvoja i rasta djeteta. Prekonceptijska edukacija, metode rane prevencije razvojnih poremećaja djeteta, zdravlje i nutricija. Prenatalna i perinatalna edukacija i njega. Etiološki faktori u nastanku poremećaja razvoja djeteta u ranom razdoblju, porod, komplikacije, jedinica neonatalne i intenzivne njege (NICU), novorođenče, prematurus, dojenče.</p> <p>Uloga zajednice i okoliša u razvoju djeteta. Uloga socioekonomskog status obitelji u razvoju djeteta. Važnost imunizacije za pravilan razvoj i rast djeteta.</p>	
1.1 Nositelj modula 1.	1.2 Predavači/suradnici u nastavi 1. 3. 2. 4.	
2. Rana detekcija i dijagnostika razvojnih poremećaja	<p>Pojam tipičnog razvoja, praćenje istog i odstupanja od tipičnog razvoja. Najučestaliji razvojni poremećaji i osnove detekcije i dijagnostike istih (intelektualna onesposobljenost, autistički spektar, emocionalni poremećaji i poremećaji ponašanja, cerebralna paraliza, neuromišićne bolesti, kombinirane smetnje motoričkog i psihičkog razvoja, itd.)</p> <p>Uvod u sveobuhvatni skrining razvoja.</p> <p>Važnost sveobuhvatne dijagnostike razvojnih poremećaja i njezine implikacije za život djeteta i obitelji.</p> <p>Utjecaj dijagnostike na prognozu, potrebe redovite reevaluacije dijagnoze, razine funkcioniranja i komorbiditeta.</p> <p>Koncept timske interdisciplinarnе detekcije, te procjene djeteta.</p>	60h
3.1 Nositelj modula 1.	2.2 Predavači/suradnici u nastavi 1. 3. 2. 4.	

	<ul style="list-style-type: none"> • Kognitivni razvoj: sposobnost rješavanja problema, snalaženje u novim situacijama. <p>Metode poticanja razvoja vještina rješavanja problema, snalaženje u novim situacijama, razumijevanje uzročno-posljedičnih odnosa, pamćenje, pažnja, koncentracija, itd.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Socijalno-emocionalni razvoj. <p>Osnove psihičkog razvoja djeteta: stid, strahovi, depresija, afektivna vezanost, uloga roditelja i vršnjaka, veza djeteta i roditelja. Metode psihostimulacije u kući i okolišu. Rad na razvijanju vještina snalaženja u skupini i okolišu, prikladnim emocionalnim odgovorima djeteta na zahtjeve. Stimulacija razvoja socijalnih vještina i socijalizacije. Metodologije u pristupu različitim emocionalnim i poremećajima ponašanja.</p> <p>Opće znanstvene strategije, metode i adaptacije u radu s djecom prema specifičnostima rezultata evaluacije/početnog stanja.</p>	
5.1 Nositelj modula 1.	2.2 Predavači/suradnici u nastavi 1. 3. 2. 4.	
6. Uvod u metode rane intervencije II	<ul style="list-style-type: none"> • Komunikacija: receptivna, ekspresivna, verbalna i neverbalna. <p>Ispitivanje i procjena razvoja govora, te terapijski principi i praktičan rad u cilju stimulacije razvoja govora. Metode za stimulaciju razvoja receptivne i ekspresivne komunikacije. Govorne abnormalnosti, metode poboljšanja izgovora, te adaptacije i alternativne metode komunikacije.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Adaptivne vještine: samopomoć i briga o sebi. <p>Tipični stadiji razvoja osamostalivanja djeteta i rad s roditeljima u cilju poticanja djeteta kod kuće i u društvu. Metode poticanja razvoja samostalnog korištenja toaleta, hranjenja, oblačenja, itd.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Akademska opća znanja (osobne informacije, imenovanje predmeta, boja, životinja, oblika, itd.) <p>Stimulacija razvoja općih znanja kroz igru. Poticaj razvoja predškolskih vještina kod kuće i u zajednici.</p> <p>Opće znanstvene strategije, metode i adaptacije u radu s djecom prema specifičnostima rezultata evaluacije/početnog stanja.</p>	120h
6.1 Nositelj modula 1.	2.2 Predavači/suradnici u nastavi 1. 3. 2. 4.	
7. Rad s roditeljima i aktiviranje obitelji u radu/ Socijalni rad	<p>Uloga roditelja u radu s djecom s identificiranim odstupanjima od tipičnog razvoja.</p> <p>Metode komunikacije s roditeljima/ starateljima, faze suočavanja i prihvatanja dijagnoze.</p> <p>Prava roditelja i servisi za podršku obitelji.</p> <p>Poznavanje sustava podrške i postojećih servisa, te upućivanje na daljnji tretman u skladno potrebama.</p>	60h

	Osnaživanje roditelja i obitelji kroz skupine podrške.	
	Metodologija rada socijalnih službi i referiranje obitelji različitim specijalnostima i profesionalcima za savjetovanje obitelji, očuvanje obitelji, posebnu podršku obitelji u teškim razdobljima, servise socijalne zaštite (novčana pomoć, administracija); te druge aktivnosti. Zakon o socijalnoj zaštiti.	
7.1 Nositelj modula	7.2 Predavači/suradnici u nastavi	
1.	1. 3.	
	2. 4.	
8. Završni rad		40 h
Znanja i vještine koje polaznici stječu tijekom obuke	<p><u>Znanja:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Potpuni koncept rane detekcije, dijagnostike i intervencije kod poremećaja razvoja djeteta; • Poznavanje parametara razvoja i rasta djeteta; • Sustavi usluga rane detekcije, dijagnostike i intervencije kod poremećaja razvoja djeteta; • Sveobuhvatna izrada individualiziranog obiteljskog plana usluga (IPPU). • Monitoriranje provođenja IPPU; • Teoretska i praktična znanja u primjeni različitih servis za djecu s poremećajima razvoja na naprednoj razini; • Menadžment intersektoralnog pristupa radu s djecom s poremećajima razvoja i rasta. <p><u>Vještine:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Primjena koncepta rane detekcije, dijagnostike i intervencije kod poremećaja razvoja djeteta; • Napredni skrining djece u potrazi za poremećajima razvoja i rasta; • Primjena IPPU u svim situacijama i okruženjima na naprednoj razini; • Definiranje potreba, izrada, realizacija i evaluacija plana intersektorskog pristupa intervenciji kod ove djece; • Napredno pružanje različitih servis i usluga djeci s poremećajima razvoja i rasta; • Korištenje zdravstvene legislative i etičkih kodeks u pomoći djeci s poremećajima razvoja i njihovim obiteljima; • Dizajn, realizacija, nadzor i evaluacija „community based“ programa za pomoć u svakodnevnom životu djece s poremećajima razvoja i rasta i njihovim obiteljima; • Korištenje informacionih tehnologija u programima pomoći djeci s teškoćama u razvoju i rastu u prevladavanju svakodnevnih problema. 	
Nastavne metode	Vrsta	Učešće (%)
	a) predavanja b) studija slučaja c) praktičan rad d) samostalan rad pod mentorstvom	40% 15% 30% 15%
Metode ocjenjivanja	Vrsta	Učešće (%)
	a) prisustvo nastavi b) aktivnost c) praktičan rad d) završni rad	20 % 20% 45% 15%
		* kriterij za certifikaciju 90% uspješnosti

PRILOG 3
NAPREDNI B PROGRAM ZA DETEKCIJU, PODRŠKU I PRAĆENJE DJECE PREDŠKOLSKOG I ŠKOLSKOG UZRASTA S ODSUPANJIMA OD TIPIČNOG RAZVOJA (od 3 do 18 godina)

Napredni B program je namijenjen zdravstvenim radnicima i suradnicima s visokom stručnom spremom, s posebnim fokusom na zdravstvene djelatnike i suradnike uposlene u primarnoj zdravstvenoj zaštiti, odgajateljima, nastavnicima i pedagogima.

Po završetku programa, polaznici će biti upoznati s naprednim teorijskim i praktičnim znanjima o tipičnom razvoju kod djece, svim razvojnim oblastima, te odstupanjima od razvojnih normi. Upoznat će se s naprednim teorijskim i praktičnim konceptima detekcije, podrške i praćenja kod djece predškolskog i školskog uzrasta (3-18 godina). Usvojiti će koncepte prevencije, detekcije, dijagnostike i intervencije kod djece s odstupanjima od tipičnog razvoja u oblastima: fizičkog rasta i razvoja, zdravlja, ishrane, razvoja motorike (gruba i fina), razvoja senzorijske (sluh, vid, integracija), kognitivnog razvoja

(sposobnost rješavanja problema, snalaženje u novim situacijama), socijalno-emocionalnog razvoja, razvoja komunikacije (ekspresivne, receptivne, verbalne i neverbalne), adaptivnih vještina (samopomoć i briga o sebi), razvoja i usvajanja općih i akademskih znanja i vještina. Takođe, bit će upoznati sa suvremenim praksama i standardiziranim alatima za skrining, testiranje i evaluaciju vještina/razvoja kod djece, te sveobuhvatnu izradu individualiziranog plana usluga (IPU) i monitoriranje istog. Polaznici će moći razumjeti dijagnozu i edukativne kategorije i njezine efekte na odgojno-obrazovni proces, naučiti kako komunicirati s roditeljima i različitim servisima podrške i pristupiti sustavu intersektorske koordinirane podrške djeci s poteškoćama u razvoju i njihovim obiteljima.

Takođe, bit će upoznati sa suvremenim saznanjima u ovoj oblasti, dobroj praksi u ranom i kasnijem radu s djecom, te primjerima dobrih praksi u svakodnevnom radu s djecom (pružanje osnovnih servis intervencije i praćenja). Po uspješnom završetku, polaznici stječu mogućnost i osnovu za budući edukacijski rad u ovoj oblasti na bazičnoj razini, uz mentorstvo, te mogućnost poslijediplomskog usavršavanja u ovoj oblasti.

Kod: P3	NAZIV: NAPREDNI B PROGRAM ZA DETEKCIJU, PODRŠKU I PRAĆENJE DJECE PREDŠKOLSKOG I ŠKOLSKOG UZRASTA S ODSUPANJIMA OD TIPIČNOG RAZVOJA (3-18 godina)	
Razina: Napredna	Fond sati: 600h (teorija + praksa)	
Cilj	Upoznavanje s naprednim teorijskim i praktičnim konceptima detekcije, podrške i praćenja kod djece predškolskog i školskog uzrasta (3-18 godina) s odstupanjima od tipičnog razvoja sa suvremenim saznanjima u ovoj oblasti, dobroj praksi u ranom i kasnijem radu s ovom djecom, te stjecanje znanja i vještina definiranih sukladno temama modula i mogućnost njihove primjene u svakodnevnom radu. Stjecanje mogućnosti i osnovu za budući edukacijski rad u ovoj oblasti na bazičnoj razini, uz mentorstvo, te mogućnost poslijediplomskog usavršavanja u ovoj oblasti.	
Naziv modula	Sadržaj	Trajanje
1. Uvod u razvoj i rast djeteta	<p>3. Upoznavanje s teorijskim i praktičnim konceptima prevencije, detekcije, dijagnostike i intervencije kod djece s odstupanjima od tipičnog razvoja u sljedećim područjima:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Fizički rast i razvoj: zdravlje, ishrana; • Motorički razvoj: gruba i fina motorika; • Razvoj senzorijske (sluh i vid, integracija); • Kognitivni razvoj: sposobnost rješavanja problema, snalaženje u novim situacijama; • Socijalno-emocionalni razvoj; • Komunikacija: receptivna, ekspresivna, verbalna i neverbalna; • Adaptivne vještine: samopomoć i briga o sebi; • Akademska opća znanja; <p>4. Korištenje skala za procjenu rasta i razvoja i odstupanja od tipičnog rasta i razvoja;</p> <p>5. Upućivanje na tretman sukladno potrebama;</p> <p>6. Razumijevanje postavljene dijagnoze.</p> <p>Uvod u odstupanja – faktori rizika za nastanak poremećaja kod razvoja djeteta.</p> <p>Uloga zajednice i okoliša na razvoj djeteta.</p> <p>Uloga socioekonomskog statusa obitelji u razvoju djeteta, ishrana i poremećaji ishrane.</p>	60h
Nositelj modula	Predavači/suradnici u nastavi	
1.	1.	3.
	2.	4.

<p>2. Osnove o edukativnim kategorijama</p>	<p>Opservacija kao dijagnostička metoda.</p> <p>Osnovne edukativne kategorije:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Specifične poteškoće u učenju (disleksija, disgrafija, diskalkulija...); 2. Poteškoće u jeziku i govoru (mucanje, oštećena artikulacija, oštećenja jezika i glasa...); 3. Intelektualne poteškoće (intelektualno funkcioniranje i adaptivna ponašanja); 4. Emocionalne poteškoće i problemi u ponašanju (poremećaji u ishrani, anksioznost, depresija, samopouzdanje, socijalna povučenost, (auto)agresivnost...); 5. Druge zdravstvene poteškoće (astma, dijabetes, rak, alergije, hronična oboljenja, ...); 6. Autizam; 7. Epilepsija; 8. Tjelesna oštećenja (ortopedska, motorička i neuromotorna oštećenja); 9. Oštećenje sluha; 10. Oštećenje vida; 11. Traumatske povrede mozga; 12. Gluhoća - sljepoća. <p>Definiranje i kriteriji za klasifikaciju.</p> <p>Medicinska dijagnoza vs. edukativne kategorije i efekti medicinske dijagnoze na odgojno-obrazovni proces.</p>	<p>60h</p>
<p>Nositelj modula</p> <p>1.</p>	<p>Predavači/suradnici u nastavi</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. 3. 2. 4. 	
<p>3. Procjena djeteta</p>	<p>Koncept timske interdisciplinarnе procjene djeteta. Identifikacija jakih i slabih strana.</p> <p>Uporaba HELP priručnika i skala procjene.</p> <p>Uporaba različitih skala za procjenu djeteta.</p> <p>Formalne i neformalne metode prikupljanja podataka i procjene djeteta.</p> <p>Kontinuirana procjena i monitoring, analiza prikupljenih podataka.</p>	<p>80h</p>
<p>Nositelj modula</p> <p>1.</p>	<p>Predavači/suradnici u nastavi</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. 3. 2. 4. 	
<p>4. Izrada individualnog plana usluga (IPU), te monitoring i re-evaluacija</p>	<p>Izrada individualnog plana usluga (IPU) kroz multidisciplinarni i intersektoralni pristup. Koordinacija intersektoralnog koncepta rada.</p> <p>Formiranje i upravljanje interdisciplinarnim timovima. Konceptija individualiziranog pristupa djetetu i problemu.</p> <p>Uloge i odgovornosti različitih segmenata društva. Politike, procedure i proceduralne mjere opreza; prava i odgovornosti roditelja; informirani pristanak.</p>	<p>80h</p>
<p>Nositelj modula</p> <p>1.</p>	<p>Predavači/suradnici u nastavi</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. 3. 2. 4. 	

8. Završni rad	40h	
<p>Znanja i vještine koje polaznici stječu tijekom obuke</p>	<p><u>Znanja:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Potpuni koncept rane detekcije, dijagnostike i intervencije kod odstupanja od tipičnog razvoja djeteta. • Poznavanje parametara razvoja i rasta djeteta. • Sustavi usluga rane detekcije, dijagnostike i intervencije kod odstupanja od tipičnog razvoja djeteta. • Izrada i monitoring individualnog plana usluga (IPU). • Teoretska i praktična znanja u primjeni različitih servisa za djecu s odstupanjima od tipičnog razvoja. • Poznavanje različitih strategija i adaptacija u odgojno-obrazovnom radu prema individualnim potrebama djeteta. <p><u>Vještine:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Primjena različitih strategija i adaptacija u odgojno-obrazovnom radu prema individualnim potrebama djeteta. • Primjena različitih skala procjene djece. • Primjena IPU u svim situacijama i okruženjima na naprednoj razini. • Definiranje potreba, izrada, realizacija i evaluacija plana intersektorskog pristupa intervenciji kod ove djece. 	
<p>PROGRAM SE REALIZIRA KROZ:</p>	<p>Vrsta</p> <p>a) predavanja b) studija slučaja c) praktičan rad d) samostalan rad pod mentorstvom</p>	<p>Učešće (%)</p> <p>40%</p> <p>15%</p> <p>30%</p> <p>15%</p>
<p>ELEMENTI EVALUACIJE:</p>	<p>Vrsta</p> <p>a) prisustvo na nastavi b) aktivnost na nastavi c) praktičan rad d) završni rad</p>	<p>Učešće (%)</p> <p>20%</p> <p>20%</p> <p>45%</p> <p>15%</p> <p>* kriterij za certifikaciju 90% uspješnosti</p>

**PRILOG 4A.
ZAPISNIK ZA TEMELJNI PROGRAM**

FEDERALNO MINISTARSTVO ZDRAVSTVA

**KONTINUIRANA PROFESIONALNA EDUKACIJA U OBLASTI RANE DETEKCIJE, DIJAGNOSTIKE, INTERVENCIJE I PRAĆENJA
RAZVOJNIH I DRUGIH POREMEĆAJA KOJI UTIJEČU NA RAST I RAZVOJ DJECE**

TEMELJNI PROGRAM ZA RANO PREPOZNAVANJE ODSUPANJA OD TIPIČNOG RAZVOJA (OD 0 DO 18 GODINA)

ZAPISNIK

o polaganju ispita polaznika TEMELJNOG PROGRAMA održanog dana 20.....godine

Pismeni dio ispita -eliminatorski		Usmeni dio ispita – raspored bodova	
– Broj pitanja: 25		– Max broj bodova na usmenom dijelu ispita = 50	
– Svaki tačan odgovor = 2 boda		– Min broj bodova za prolaz = 40 bodova (80%)	
– Max broj bodova na pismenom dijelu ispita = 50 bodova		Sadržaj	Prezentiranje
– Min broj bodova za prolaz = 40 bodova (80%)		40	10
			Ukupno
			50

ZA PROLAZ PO OBA KRITERIJA POTREBNO UKUPNO 80 BODOVA
80 ≤ PROŠAO
80 > PAO

Ispitno Povjerenstvo:

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____

Tajnik Povjerenstva:

**PRILOG 4B.
ZAPISNIK ZA NAPREDNI A PROGRAM**

FEDERALNO MINISTARSTVO ZDRAVSTVA

KONTINUIRANA PROFESIONALNA EDUKACIJA U OBLASTI RANE DETEKCIJE, DIJAGNOSTIKE, INTERVENCIJE I PRAĆENJA RAZVOJNIH I DRUGIH POREMEĆAJA KOJI UTIJEČU NA RAST I RAZVOJ DJECE

NAPREDNI A PROGRAM ZA RANU DETEKCIJU, DIJAGNOSTIKU I INTERVENCIJU RAZVOJNIH POREMEĆAJA DJECE (OD ZAČEĆA DO 6 GODINA, S FOKUSOM NA DJECU UZRASTA DO 3 GODINE)

ZAPISNIK

o polaganju ispita polaznika NAPREDNOG A PROGRAMA održanog dana 20..... godine

Pismeni dio ispita -eliminatorsan - Broj pitanja: 25 - Svaki tačan odgovor = 2 boda - Max broj bodova na pismenom dijelu ispita = 50 bodova - Min broj bodova za prolaz = 40 bodova (80%)		Usmeni dio ispita – raspored bodova - Max broj bodova na usmenom dijelu ispita = 50 - Min broj bodova za prolaz = 40 bodova (80%)	
Sadržaj		Prezentiranje	
40		10	
		Ukupno	
		50	

ZA PROLAZ PO OBA KRITERIJA POTREBNO UKUPNO 80 BODOVA
 $80 \leq$ PROŠAO
 $80 >$ PAO

Ispitno Povjerenstvo:

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____

Tajnik Povjerenstva:

PRILOG 4C.
ZAPISNIK ZA NAPREDNI B PROGRAM
FEDERALNO MINISTARSTVO ZDRAVSTVA

KONTINUIRANA PROFESIONALNA EDUKACIJA U OBLASTI RANE DETEKCIJE, DIJAGNOSTIKE, INTERVENCIJE I PRAĆENJA
 RAZVOJNIH I DRUGIH POREMEĆAJA KOJI UTIČU NA RAST I RAZVOJ DJECE

NAPREDNI B PROGRAM ZA DETEKCIJU, PODRŠKU I PRAĆENJE DJECE PREDŠKOLSKOG I ŠKOLSKOG UZRASTA
 S ODSKUPANJIMA OD TIPIČNOG RAZVOJA (OD 3 DO 18 GODINE)

ZAPISNIK

o polaganju ispita polaznika NAPREDNOG B PROGRAMA održanog dana 20..... godine

Pismeni dio ispita -eliminatoran - Broj pitanja: 25 - Svaki tačan odgovor = 2 boda - Max broj bodova na pismenom dijelu ispita = 50 bodova - Min broj bodova za prolaz = 40 bodova (80%)	Usmeni dio ispita – raspored bodova - Max broj bodova na usmenom dijelu ispita = 50 - Min broj bodova za prolaz = 40 bodova (80%)
Sadržaj	Prezentiranje
40	10
Ukupno	
50	

ZA PROLAZ PO OBA KRITERIJA POTREBNO UKUPNO 80 BODOVA
 80 ≤ PROŠAO
 80 > PAO

Ispitno Povjerenstvo:

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____

Tajnik Povjerenstva:

**PRILOG 5A
CERTIFIKAT ZA TEMELJNI PROGRAM**

Broj:

Mjesto:

Na temelju članka 24. stavak 2. Pravilnika o kontinuiranoj profesionalnoj edukaciji u oblasti rane detekcije, dijagnostike i intervencije razvojnih i drugih poremećaja koji utječu na rast i razvoj djece ("Službene novine Federacije BiH", broj.....), federalni ministar zdravstva, izdaje

**C E R T I F I K A T
O USPJEŠNO OBAVLJENOJ EDUKACIJI IZ TEMELJNOG PROGRAMA ZA RANO PREPOZNAVANJE
ODSTUPANJA OD TIPIČNOG RAZVOJA**.....
(prezime, očevo ime, ime) (stručno zvanje)rođen-a
(dan, mjesec, godina) (mjesto).....
(općina) (država)

nakon uspješno završene edukacije iz

.....
(Naziv programa)

uspješno je završio-la provjeru znanja iz svih modula prema programu edukacije čime kandidat stječe pravo da radi u oblasti

(naziv programa)

ZA NOSITELJE EDUKACIJE:**MINISTAR**

M.P.

PRILOG 5A (a) Dodatak uz certifikat 5A.

TEMELJNI PROGRAM ZA RANO PREPOZNAVANJE Odstupanja od tipičnog RAZVOJA (OD 0 DO 18 GODINA)

Temeljni program je namijenjen sljedećim polaznicima: zdravstvenim djelatnicima i suradnicima, s posebnim fokusom na zdravstvene djelatnike i suradnike uposlene u primarnoj zdravstvenoj zaštiti, odgajateljima, nastavnicima i pedagozima.

Po završetku programa, polaznici će biti upoznati s osnovnim teorijskim i praktičnim znanjima o tipičnom razvoju kod djece, svim razvojnim oblastima, te odstupanjima od razvojnih normi. Usvojit će osnove koncepta o prevenciji, detekciji, dijagnostici i intervenciji kod djece s odstupanjima od tipičnog razvoja u oblastima: fizičkog rasta i razvoja, zdravlja, ishrane, razvoja motorike (gruba i fina), razvoja sensorija (sluh, vid, integracija), kognitivnog razvoja (sposobnost rješavanja problema, snalaženje u novim situacijama), socijalno-emocionalnog razvoja, razvoja komunikacije (ekspresivne, receptivne, verbalne i neverbalne), adaptivnih vještina (samopomoć i briga o sebi), razvoja i usvajanja općih i akademskih znanja i vještina. Takođe, bit će upoznati s osnovnim skriningom djece u potrazi za poremećajima razvoja i rasta uz mentorstvo, te definiranje potreba intersektorskog pristupa intervenciji kod ove djece. Polaznici će biti obučeni da razumiju dijagnozu i edukativne kategorije i njene efekte na odgojno-obrazovni proces, naučiti će kako komunicirati s roditeljima i različitim servisima podrške i pristupiti sustavu intersektorske koordinirane podrške djeci s poteškoćama u razvoju i njihovim obiteljima.

**PRILOG 5B.
CERTIFIKAT ZA NAPREDNI A PROGRAM**

Broj:

Mjesto:

Na temelju članka 24. stavak 2. Pravilnika o kontinuiranoj profesionalnoj edukaciji u oblasti rane detekcije, dijagnostike i intervencije razvojnih i drugih poremećaja koji utječu na rast i razvoj djece ("Službene novine Federacije BiH", broj), federalni ministar zdravstva, izdaje

**C E R T I F I K A T
O USPJEŠNO OBAVLJENOJ EDUKACIJI IZ NAPREDNOG A PROGRAMA ZA RANU DETEKCIJU,
DIJAGNOSTIKU I INTERVENCIJU RAZVOJNIH POREMEĆAJA DJECE**

.....
(prezime, očevo ime, ime) (stručno zvanje)

rođen-a
(dan, mjesec, godina) (mjesto)

.....
(općina) (država)

nakon uspješno završene edukacije iz

.....
(Naziv programa)

uspješno je završio-la provjeru znanja iz svih modula prema programu edukacije čime kandidat stiče pravo da radi u oblasti
(naziv programa)

ZA NOSITELJE EDUKACIJE:

.....

MINISTAR

.....

M.P.

PRILOG 5B(a) Dodatak uz certifikat 5B.

NAPREDNI A PROGRAM ZA RANU DETEKCIJU, DIJAGNOSTIKU I INTERVENCIJU RAZVOJNIH POREMEĆAJA DJECE (OD ZAČEĆA DO 6 GODINA, S FOKUSOM NA DJECU UZRASTA DO 3 GODINE)

Napredni A program je namijenjen zdravstvenim djelatnicima i suradnicima s visokom stručnom spremom, s posebnim fokusom na zdravstvene djelatnike i suradnike uposlene u primarnoj zdravstvenoj zaštiti, odgajateljima, nastavnicima i pedagogima.

Po završetku programa, polaznici će biti upoznati s naprednim teorijskim i praktičnim znanjima o tipičnom razvoju kod djece od začeca, razvojnim prekretnicama, svim razvojnim oblastima, te odstupanjima od razvojnih normi u ranoj razvojnoj dobi. Usvojit će koncepte prevencije, detekcije, dijagnostike i intervencije kod djece s odstupanjima od tipičnog razvoja u oblastima: fizičkog rasta i razvoja, zdravlja, ishrane, razvoja motorike (gruba i fina), razvoja sensorija (sluh, vid, integracija), kognitivnog razvoja (sposobnost rješavanja problema, snalaženje u novim situacijama), socijalno-emocionalnog razvoja, razvoja komunikacije (ekspresivne, receptivne, verbalne i neverbalne), adaptivnih vještina (samopomoć i briga o sebi), razvoja i usvajanja općih i akademskih znanja i vještina. Takođe, bit će upoznati sa suvremenim praksama i standardiziranim alatima za skrining, testiranje i evaluaciju razvoja kod djece, te sveobuhvatnu izradu individualiziranog obiteljskog plana usluga (IPPU) i monitoriranje istog. Polaznici će biti obučeni da razumiju dijagnozu i edukativne kategorije i njene efekte na odgojno-obrazovni proces, naučiti kako komunicirati s roditeljima i različitim servisima podrške i pristupiti sustavu intersektorske koordinirane podrške djeci s poteškoćama u razvoju i njihovim obiteljima.

Takođe, biće upoznati sa suvremenim saznanjima u ovoj oblasti, dobroj praksi u ranom i kasnijem radu s djecom, te primjerima dobrih praksi u svakodnevnom radu s djecom (pružanje osnovnih servisa rane intervencije). Po uspješnom završetku, polaznici stječu mogućnost i osnovu za budući edukacijski rad u ovoj oblasti na bazičnoj razini, uz mentorstvo, te mogućnost poslijediplomskog usavršavanja u ovoj oblasti.

**PRILOG 5C.
CERTIFIKAT ZA NAPREDNI B PROGRAM**

Broj:

Mjesto:

Na temelju članka 24. stavak 2. Pravilnika o kontinuiranoj profesionalnoj edukaciji u oblasti rane detekcije, dijagnostike i intervencije razvojnih i drugih poremećaja koji utječu na rast i razvoj djece ("Službene novine Federacije BiH", broj), federalni ministar zdravstva, izdaje

**C E R T I F I K A T
O USPJEŠNO OBAVLJENOJ EDUKACIJI IZ NAPREDNOG B PROGRAMA ZA DETEKCIJU, PODRŠKU
I PRAĆENJE DJECE PREDŠKOLSKOG I ŠKOLSKOG UZRASTA S ODSUPANJIMA OD TIPIČNOG
RAZVOJA**

.....
(prezime, očevo ime, ime) (stručno zvanje)

rođen-a
(dan, mjesec, godina) (mjesto)

.....
(općina) (država)

nakon uspješno završene edukacije iz

.....
(Naziv programa)

uspješno je završio-la provjeru znanja iz svih modula prema programu edukacije čime kandidat stiče pravo da radi u oblasti
(naziv programa)

ZA NOSITELJE EDUKACIJE:

.....

MINISTAR

.....

M.P.

PRILOG 5C(a) Dodatak uz certifikat 5C.

NAPREDNI B PROGRAM ZA DETEKCIJU, PODRŠKU I PRAĆENJE DJECE PREDŠKOLSKOG I ŠKOLSKOG UZRATA S Odstupanjima od tipičnog razvoja (OD 3 DO 18 godina)

Napredni B program je namijenjen zdravstvenim djelatnicima i suradnicima s visokom stručnom spremom, s posebnim fokusom na zdravstvene djelatnike i suradnike uposlene u primarnoj zdravstvenoj zaštiti, odgajateljima, nastavnicima i pedagozima.

Po završetku programa, polaznici će biti upoznati s naprednim teorijskim i praktičnim znanjima o tipičnom razvoju kod djece, svim razvojnim oblastima, te odstupanjima od razvojnih normi. Upoznat će se s naprednim teorijskim i praktičnim konceptima detekcije, podrške i praćenja kod djece predškolskog i školskog uzrasta (3-18 godina). Usvojiti će koncepte prevencije, detekcije, dijagnostike i intervencije kod djece s odstupanjima od tipičnog razvoja u oblastima: fizičkog rasta i razvoja, zdravlja, ishrane, razvoja motorike (gruba i fina), razvoja sensorija (sluh, vid, integracija), kognitivnog razvoja (sposobnost rješavanja problema, snalaženje u novim situacijama), socijalno-emocionalnog razvoja, razvoja komunikacije (ekspresivne, receptivne, verbalne i neverbalne), adaptivnih vještina (samopomoć i briga o sebi), razvoja i usvajanja općih i akademskih znanja i vještina. Takođe, bit će upoznati sa suvremenim praksama i standardiziranim alatima za skrining, testiranje i evaluaciju vještina/razvoja kod djece, te sveobuhvatnu izradu individualiziranog plana usluga (IPU) i monitoriranje istog. Polaznici će moći razumjeti dijagnozu i edukativne kategorije i njene efekte na odgojno-obrazovni proces, naučiti kako komunicirati s roditeljima i različitim servisima podrške i pristupiti sustavu intersektorske koordinirane podrške djeci s poteškoćama u razvoju i njihovim obiteljima.

Takođe, bit će upoznati sa suvremenim saznanjima u ovoj oblasti, dobroj praksi u ranom i kasnijem radu s djecom, te primjerima dobrih praksi u svakodnevnom radu s djecom (pružanje osnovnih servis intervencije i praćenja). Po uspješnom završetku, polaznici stječu mogućnost i osnovu za budući edukacijski rad u ovoj oblasti na bazičnoj razini, uz mentorstvo, te mogućnost poslijediplomskog usavršavanja u ovoj oblasti.